

B.A./6th Sem (H)/SAN/25(CBCS)

2025

6th Semester Examination

SANSKRIT (Honours)

Paper : C 14-T

[Sanskrit Composition and Communication]

Full Marks : 60

Time : Three Hours

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

1. दश प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च प्रदेयम् :

2×10=20

(क) किं कारकम्? तत् कतिविधम्? कानि च तानि?

(ख) 'स्वतन्त्रः' इत्यस्य कः अर्थः?

(ग) प्रातिपदिकार्थः कः?

(घ) कानि अकथितकर्माणि? तेषां नामानि लेख्यानि।

(ङ) उक्ते अनुक्ते च कर्तरि उदाहरणं देयम्।

(च) उपपदविभक्तिः का? उदाहरणं देयम्।

(छ) 'शेषः' इत्यस्य कोऽर्थः? शेषे का विभक्तिः भवति?

P.T.O.

(2)

(ज) वाच्यशब्दस्य कोऽर्थः ? तत् कतिविधं ? कानि च तानि ?

(झ) वाच्यान्तरं क्रियताम् — लता हसति, रामेण वाणेन हतो वाली ।

(ञ) अनभिहिते कर्मणि का विभक्तिः भवति ? उदाहरणं देयम् ।

(ट) सम्बोधनं किम् ? तत्र का विभक्तिर्भवति ?

(ठ) कारकविभक्ती निर्णये (द्वयोः) —

(अ) वृक्षस्य पत्रं पतति

(आ) वामनः वलिं वसुधां याचते

(इ) कटे आस्ते ।

(ड) क्रियार्था क्रिया का ?

(ढ) कर्तृकर्मवाच्यं किम् ? उदाहरणं देयम् ।

(ण) के तावत् कृत्प्रत्ययाः ? एकमुदाहरणं दीयताम् ।

2. यथेच्छं चतुर्णां प्रश्नानाम् उत्तरं प्रदेयम् (तेषु एकमुत्तरं संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्) : $5 \times 4 = 20$

(क) द्वयोः व्याख्या कार्या — अकथितञ्च, कर्मणा यमभिप्रैति स सम्प्रदानम्, रुच्यर्थानां प्रीयमाणः

(ख) द्वयोः पदयोः रूपसिद्धिः विधेया — शिष्यः, कार्यम्, पाकः, चेत्यम्

(ग) कस्मिन् कस्मिन् कारके तृतीया भवति ? पाणिनीय-
सूत्रमुल्लिख्य पर्यालोच्यताम्।

(घ) एका टीका लेख्या — शतृशानचौ, निष्ठाप्रत्ययः

(ङ) के कृत्याः ? ससूत्रोदाहरणं पर्यालोच्यताम्।

(च) 'संख्याकारकादिबोधयित्री विभक्तिः' इत्युक्तेः याथार्थ्यं
प्रतिपाद्यताम्।

3. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लेख्यम् : 10×2=20

(क) प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमाणवचनमात्रे प्रथमा इति
सूत्रमवलम्ब्य प्रबन्धः लेख्यः।

(ख) किमधिकरणम् ? तत् कतिविधम् ? सोदाहरणं
पर्यालोच्यताम्।

(ग) एकः प्रबन्धः लेख्यः (संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च
प्रदेयः) —

(अ) कालिदासः

(आ) संहतिः कार्यसाधिका

(इ) विश्वे सन्त्रासवादः

(ई) वेदोऽखिलधर्ममूलम्

P.T.O.

(घ) संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च अनुद्यताम् —

- (i) Swami Vivekananda was born in 12th January, 1863.
 - (ii) He was the chief disciple of Sri Ramakrishna.
 - (iii) At the age of 18, he met Ramakrishna and became his devoted disciple, later taking the vows of a sannyasin.
 - (iv) In 1893, he travelled to the United States to participate in the Parliament of the World's Religious in Chicago.
-